

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від 30.06.2017 № 5060/0/20-17

**Виконавчий комітет
Аджамської сільської ради
Кіровоградського району
Кіровоградської області**

вул. Центральна, 65, с. Аджамка,
Кіровоградський район,
Кіровоградська область, 27620

*Пропозиції щодо удосконалення
проектів регуляторних актів*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проекти рішень Аджамської сільської ради Кіровоградського району Кіровоградської області «Про встановлення єдиного податку» (далі – Проект 1), «Про встановлення податку на майно в частині плати за землю» (далі – Проект 2), «Про встановлення податку на майно, в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки» (далі – Проект 3), «Про встановлення туристичного збору» (далі – Проект 4), «Про встановлення збору для місць паркування транспортних засобів» (далі – Проект 5), «Про затвердження Правил благоустрою території населених пунктів Аджамської сільської ради, забезпечення в них чистоти та належного санітарного стану» (далі – Проект 6) та документи, що надані до них листом виконавчого комітету Аджамської сільської ради Кіровоградського району Кіровоградської області від 23.05.2017 № 277/02-30.

За результатами проведеного аналізу вищевказаних проектів рішень, експертних висновків постійної комісії Аджамської сільської ради з питань бюджету, фінансової та інвестиційної політики щодо їх регуляторного впливу (далі – Експертні висновки) та аналізів регуляторного впливу до цих проектів на відповідність вимогам статті 4 Закону встановлено наступне.

I. Щодо Проектів 1 - 5

Проектами 1-5 на території Аджамської сільської ради планується встановити ставки місцевих податків і зборів, передбачених статтею 10 Податкового кодексу України (далі – ПКУ).

Відповідно до вимог частин 10.2 та 10.3 статті 10 ПКУ місцеві ради в межах повноважень, визначених ПКУ, та відповідно до його вимог, обов'язково встановлюють єдиний податок і податок на майно (в частині транспортного

Державна регуляторна служба України
ВІХ №5060/0/20-17 від 30.06.2017

податку та плати за землю), а також вирішують питання щодо встановлення податку на майно в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору.

Згідно з пунктом 12.3 статті 12 ПКУ сільські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про **встановлення місцевих податків у порядку, визначеному ПКУ**.

Підпунктом 12.3.2 пункту 12.3 статті 12 ПКУ встановлено, що при прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші **обов'язкові елементи**, визначенні статтею 7 ПКУ, з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII ПКУ для відповідного місцевого податку чи збору.

У зв'язку з чим, пропонуємо у проекті рішення визначити всі обов'язкові елементи податку або зробити посилання на конкретні положення ПКУ (абзаци, пункти, частини, статті та розділи), якими вони встановлені.

Також назви проектів рішень потребують редакційного коригування в частині зазначення року, на який встановлюються ставки податків та збори, та назви сільської ради, на території якої ці податки та збори є обов'язковими до сплати.

«Про встановлення єдиного податку» (Проект 1)

Відповідно до вимог пункту 293.1 статті 293 ПКУ ставки єдиного податку для платників першої групи встановлюються у відсотках (фіксовані ставки) до **розміру прожиткового мінімуму** для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі у цій главі - прожитковий мінімум), другої групи - у відсотках (фіксовані ставки) до **розміру мінімальної заробітної плати**, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі у цій главі - мінімальна заробітна плата), третьої групи - у відсотках до доходу (відсоткові ставки).

Також вимогами пункту 293.2 цієї ж статті встановлено, що фіксовані ставки єдиного податку встановлюються сільськими, селищними, міськими радами або радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, для фізичних осіб - підприємців, які здійснюють господарську діяльність, **залежно від виду господарської діяльності**, з розрахунку на календарний місяць:

1) для першої групи платників єдиного податку - у межах до 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму;

2) для другої групи платників єдиного податку - у межах до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати.

Пунктом 5 Проекту 1 передбачається встановити ставки єдиного податку для фізичних осіб – підприємців залежно від виду господарської діяльності, у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року з розрахунку на календарний місяць, а його підпунктами 5.1-5.3 відповідно до вимог ПКУ планується встановити ставку для першої групи платників єдиного податку у розмірі 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму, встановленого на законом

на 1 січня, для всіх видів діяльності, а для другої групи платників єдиного податку – у межах до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року. Іншими підпунктами цього пункту встановлюються ставки для платників єдиного податку третьої та четвертої групи.

Отже, положення пункту 5 не узгоджуються з його підпунктами та вимогами ПКУ, у зв'язку з чим, пропонуємо з його тексту виключити наступні слова та знаки пунктуації: «, у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року».

Також пропонуємо дотримати вимоги ПКУ і встановити ставки єдиного податку для першої та другої груп в залежності від виду господарської діяльності.

З метою усунення дублювання норм ПКУ пропонуємо положення щодо встановлення ставок єдиного податку для третьої та четвертої груп платників (встановлені ПКУ у конкретних розмірах) замінити на відповідні посилання на підпункти, пункти, частини, статті та розділи ПКУ, якими вони визначені.

«Про встановлення податку на майно в частині плати за землю» (далі – Проект 2).

1. Відповідно до підпункту 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ плата за землю – обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які укладають договори оренди землі, повинні до 1 лютого подавати контролюючому органу за місцезнаходженням земельної ділянки переліки орендарів, з якими укладено договори оренди землі на поточний рік, та інформувати відповідний контролюючий орган про укладення нових, внесення змін до існуючих договорів оренди землі та їх розірвання до 1 числа місяця, що настає за місяцем, у якому відбулися зазначені зміни.

Згідно з вимогами пункту 288.4 цієї ж статті розмір та умови внесення орендної плати встановлюються у договорі оренди між орендодавцем (власником) і орендарем. При цьому, пунктом 288.5 статті 288 ПКУ визначаються межі розміру річної суми платежу з орендної плати.

Отже, розділ «Орендна плата» пропонуємо виключити з цього Проекту, а назву Проекту 2 викласти у наступній редакції: «Про встановлення земельного податку на території Аджамської сільської ради на 2018 рік».

2. Відповідно до підпункту 14.1.130 пункту 14.1 статті 14 ПКУ одиниця площі оподаткованої земельної ділянки:

- у межах населеного пункту - 1 (один) метр квадратний (кв. метр);
- за межами населеного пункту - 1 (один) гектар (га).

У зв'язку з чим, пропонуємо у проекті рішення зазначити одиницю виміру оподаткованої площі земельної ділянки в залежності від її місцезнаходження.

3. Пунктом 1 Проекту 2 пропонується встановити ставку земельного податку за землі комерції для юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, а

також за земельні ділянки комерційного використання для фізичних осіб (громадян).

Разом з тим, частиною першою статті 19 Земельного кодексу України, якою визначаються категорії земель, не визначено земель «комерційного використання», «земель комерції».

Отже, пропонуємо пункт 1 Проекту 2 привести у відповідність до вимог Земельного та Податкового кодексів України.

4. Пунктом 1 Проекту 2 ставки земельного податку за земельні ділянки, що розташовані за межами населених пунктів та нормативну грошову оцінку яких не проведено, встановлюються для юридичних осіб та фізичних осіб (громадян) залежно від категорії земель у відсотках від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.

Враховуючи, що Аджамська сільська рада знаходиться на території Кіровоградській області, пропонуємо визначити ставку податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено, розташовані за межами населених пунктів, у відсотках від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Кіровоградській області.

«Про встановлення податку на майно, в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки» (далі – Проект 3)

1. Підпунктом 8.1 пункту 8 Проекту 3 визначаються пільги із сплати податку, а саме, база оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи платника податку, зменшується:

- а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості - на 60 кв. метрів;
- б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на 125 кв. метрів;
- в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), - на 185 кв. метрів.

Натомість вимогами підпункту 266.4.1 пункту 266.4 статті 266 ПКУ база оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи - платника податку, зменшується:

- а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості - на 60 кв. метрів;
- б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на 120 кв. метрів;
- в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), - на 180 кв. метрів.

Таке зменшення надається один раз за кожний базовий податковий (звітний) період (рік).

Таким чином, підпункт 8.1 пункту 8 Проекту 3 потребує приведення у відповідність до вимог вказаного підпункту 266.4.1 ПКУ.

2. Підпунктами 8.3 та 8.2 пункту 8 Проекту 3 пропонується встановити пільги із сплати податку з об'єктів нежитлової нерухомості – господарських (присадибних будівель), що перебувають у власності фізичних осіб, а також

об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій України.

Згідно з вимогами підпункту 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 ПКУ сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлюють пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, громадських об'єднань, благодійних організацій, релігійних організацій України, статuti (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку, та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями).

Водночас підстави для надання податкових пільг та порядок їх застосування визначаються **виключно ПКУ** (пункт 7.4 статті 7 ПКУ).

Так, пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, для **фізичних осіб визначаються виходячи з їх майнового стану та рівня доходів**, а пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості (зокрема, суб'єктами господарювання), **встановлюються залежно від майна, яке є об'єктом оподаткування**.

Таким чином, при передбачені пільг пропонуємо врахувати підстави (критерії) їх надання, встановлені у підпункті 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 ПКУ, а також визначити розмір таких пільг та порядок їх застосування.

«Про встановлення туристичного збору» (далі – Проект 4)

Проектом 4 передбачається встановити туристичний збір на території Аджамської сільської ради та визначити обов'язкові елементи.

Пунктом 268.4.1 пункту 268.4 статті 268 ПКУ встановлено, що базою справляння є вартість усього періоду проживання (ночівлі) в місцях, визначених підпунктом 268.5.1 цієї статті, за вирахуванням податку на додану вартість.

Відповідно до вимог підпункту 268.5.1 пункту 268.5 статті 268 ПКУ згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, справляння збору **може здійснюватися**, зокрема, адміністраціями готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджих та іншими закладами готельного типу, санаторно-курортними закладами, квартирно-посередницькими організаціями тощо.

В свою чергу, згідно з підпунктом 12.4.2 пункту 12.4 статті 12 ПКУ до повноважень сільських рад щодо податків та зборів належить визначення переліку податкових агентів згідно із статтею 268 ПКУ.

На підставі викладеного, пропонуємо у Проекті 4 рішення визначити податкових агентів відповідно до статті 268 ПКУ.

«Про встановлення збору для місць паркування транспортних засобів» (далі – Проект 5)

1. Відповідно до підпункту 10.2.1 пункту 10.2 статті 10 ПКУ до місцевих зборів належить збір за місця для паркування транспортних засобів. Таким чином, назва збору, викладена в Проекті 5, не відповідає назві цього збору, що визначено ПКУ, та потребує приведення у відповідність до вимог ПКУ.

2. Проект 5, зокрема, містить наступні положення:

- перелік спеціальних земельних ділянок, відведених для організації та провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів, в якому зазначаються їх місцезнаходження, загальна площа, технічне облаштування, кількість місць для паркування транспортних засобів, затверджується рішенням сільської, селищної або міської ради про встановлення збору;

- таке рішення разом з переліком осіб, які уповноважені організовувати та провадити діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів, надається виконавчим органом сільської, селищної, міської ради контролюючому органу в порядку, встановленому ПКУ;

- об'єктом оподаткування є земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної або міської ради спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів;

- при визначенні ставки збору сільські, селищні та міські ради враховують місцезнаходження спеціально відведених місць для паркування транспортних засобів, площу спеціально відведеного місця, кількість місць для паркування транспортних засобів, спосіб поставлення транспортних засобів на стоянку, режим роботи та їх заповнюваність.

Отже, у Проекті 5 задекларовані вимоги ПКУ, якими визначаються повноваження та підстави відповідних рад щодо встановлення ними збору за місця для паркування транспортних засобів, проте дублювання цих норм у тексті цього проекту є некоректним.

Враховуючи вимоги підпункту 268¹.3.2 пункту 268¹.3 статті 268¹ ПКУ рекомендуємо у Проекті 5 при визначенні ставок збору врахувати місцезнаходження спеціально відведених місць для паркування транспортних засобів, площу спеціально відведеного місця, кількість місць для паркування транспортних засобів, спосіб поставлення транспортних засобів на стоянку, режим роботи та їх заповнюваність, а вищезазначені декларативні норми з Проекту 5 відповідно виключити.

3. Проектом 5 визначено базу оподаткування, якою є вартість усього періоду проживання (ночівлі) в місцях, визначених ПКУ, за вирахуванням податку на додану вартість. До вартості проживання не включаються витрати на харчування чи побутові послуги (прання, чистка, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни), телефонні рахунки, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкове страхування, витрати на усний та письмовий переклади, інші документально оформлені витрати, пов'язані з правилами в'їзду.

Зазначене положення не стосується встановлення збору за місця для паркування транспортних засобів.

У зв'язку з чим, база оподаткування у Проекті 5 потребує приведення у відповідність до вимог підпункту 268¹.2.2 пункту 268¹.2 статті 268¹ ПКУ, згідно з яким базою оподаткування є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.

4. У Проекті 5 має бути конкретизовано орган місцевого самоврядування – Аджамська сільська рада, на території якої буде сплачуватися зазначений збір.

Підсумовуючи наведене, Проекти 1-5 потребують доопрацювання з метою приведення їх положень у відповідність до вимог чинного законодавства України.

Враховуючи викладене вище, Проекти 1-5 не узгоджуються з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Щодо аналізів регуляторного впливу до Проектів 1-5 (далі – АРВ)

Надані АРВ не повною мірою відповідають вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика).

У розділі I АРВ «Визначення проблеми» згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у кількісному (грошовому) вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив.

Водночас у розділах I АРВ при визначенні проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, розробник обмежився лише словесним описом, при цьому не наведено жодних даних у числовій формі, які б обґрунтовували їх наявність, масштаб та важливість, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери, на яких проблеми мають найбільший негативний вплив. Зазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми.

У розділі III АРВ «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» визначаються альтернативи вирішення проблем та оцінюється вплив кожної альтернативи для держави, громади та суб'єктів господарювання.

Так, у розділі III АРВ до Проекту 4 визначаються три альтернативи вирішення проблеми, однією з яких є встановлення ставок туристичного збору на державному рівні. Однак, зазначена альтернатива не відповідає вимогам ПКУ, відповідно до вимог якого місцеві податки та збори, до яких належить цей збір, визначають органи місцевого самоврядування.

В свою чергу, у розділі III АРВ до Проекту 5 визначається така альтернатива як: «Збереження чинного механізму не забезпечує єдиного підходу для визначення плати для місць паркування транспортних засобів». Зазначена альтернатива також не відповідає вимогам ПКУ, відповідно до яких, місцеві податки та збори встановлюються відповідними радами на кожний бюджетний рік.

Крім того, у розділах III АРВ розробником не наведено витрат суб'єктів господарювання, яких вони зазнають як внаслідок впровадження проекту рішення, тобто, сплати податків та зборів за ставками, запропонованими проектом рішення, так і внаслідок застосування альтернативних способів

досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Окрім зазначеного, в АРВ не наведено алгоритму визначення запропонованих Проектами 1-5 розмірів ставок податків та зборів.

У зв'язку з відсутністю всіх необхідних числових даних та розрахунків витрат, які понесуть суб'єкти господарювання в результаті прийняття проектів регуляторних актів, розробником не доведено, що існуючі регулювання не вирішують проблему та потребують вдосконалення, а **запропоновані розміри ставок податків та зборів є найбільш оптимальними для досягнення встановлених цілей.**

Беручи до уваги те, що розробка проектів рішень переважно спрямована на збільшення обсягу надходжень до місцевого бюджету, а встановлення, зокрема, Проектом 1 ставок єдиного податку передбачено на максимальному рівні, відсутність належних розрахунків витрат суб'єктів господарювання не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Таким чином, у зв'язку з неналежним опрацюванням вказаних розділів розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу, як передбачено вимогами розділу IV АРВ «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» додатку 1 до Методики.

Вищезазначене не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема, з принципами збалансованості – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів.

Додатково зазначаємо, що при наведені значень кількості суб'єктів господарювання у розрізі суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва, які підпадають під дію регулювання, доцільно навести посилання на джерело отримання цих даних.

У Тестах малого підприємництва (далі – М-тест), доданих до розділів АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги», наведено витрати, що понесуть суб'єкти малого підприємництва (далі – СМП) у зв'язку із запровадженням державного регулювання.

Зокрема, М-тест АРВ до Проекту 1 розраховано для 37 суб'єктів малого підприємництва (далі – СМП). Відповідно до інформації, зазначеної в таблиці показників результативності дії цього регуляторного акту, під дію регулювання Проекту 1 підпадає 23 СМП, що сплачують єдиний податок I групи, та 14 СМП – II групи.

Враховуючи передбачені Проектом 1 розміри ставок для платників єдиного податку (10% від прожиткового мінімуму та 20% від мінімальної заробітної плати відповідно), сума надходжень у 2018 році складе:

23 x 160,0 грн (сума на місяць) x 12 (місяців) + 14 x 640 грн x 12 = 151 680,0 грн.

Натомість загальна сума «прямих» витрат, що розраховано в розділі 3 вказаного М-тесту, складає 74 000,0 грн, що не відповідає вищезазначеним розрахункам.

У зв'язку з чим, сумарні витрати СМП, що виникатимуть на виконання вимог регулювання, потребують коригування.

В свою чергу, у пунктах 3 М-тестів АРВ до Проектів 4 та 5 наведено витрати СМП на придбання та експлуатацію обладнання. Однак, вказаними Проектами не передбачено вимог для СМП щодо необхідності закупівлі та експлуатації ними будь-якого обладнання. Водночас витрати СМП на сплату відповідних зборів у зазначених М-тестах не обраховано.

При цьому, в М-тестах не наведено формул розрахунків витрат СМП.

Отже, сумарні витрати СМП, що виникатимуть на виконання вимог регулювання, є некоректними та потребують перерахування.

У розділах АРВ «Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта проекту рішення» розробником визначено строк дії актів – до повторного відстеження (проводиться через один рік) з подальшим продовженням чи внесенням відповідних змін, за виключенням АРВ до Проекту 2, де строк дії акту не визначено. Зазначене не узгоджується з вимогами Бюджетного та Податкового кодексів України, відповідно до яких здійснюється справляння місцевих податків та зборів до місцевих бюджетів (податкові платежі).

Підпунктом 12.3.4. пункту 12.3 статті 12 ПКУ встановлено, що рішення про встановлення місцевих податків та зборів офіційно оприлюднюється відповідним органом місцевого самоврядування до 15 липня року, що передуює бюджетному періоду, в якому планується застосовування встановлюваних місцевих податків та зборів або змін (плановий період). В іншому разі норми відповідних рішень застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим періодом.

Виходячи із норм пункту 5 статті 2 та частини першої статті 3 Бюджетного кодексу України **бюджетний період для всіх бюджетів, що складають бюджетну систему України (однією із складових якої є бюджети місцевого самоврядування), становить один календарний рік, що починається 1 січня кожного року і закінчується 31 грудня того ж року.**

Враховуючи норми Бюджетного та Податкового кодексів України, органи місцевого самоврядування **мають щорічно** переглядати розміри ставок **місцевих податків та зборів**, що справляються в установленому ПКУ порядку. **Відповідні ставки будуть діяти лише протягом року, на який прийняті.**

Таким чином, строк дії Проектів 1-5 становить один рік.

В свою чергу, у розділах АРВ до Проектів 1-4 «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта» визначено, що повторне відстеження результативності планується здійснити через 1 рік після набуття чинності регуляторним актом, а в АРВ до Проекту 5 передбачені ще періодичні відстеження результативності, які будуть здійснюватися через один рік, починаючи від дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності.

Разом з тим, враховуючи, що термін дії рішення складає один рік, відповідно до статті 10 Закону повторне відстеження результативності

здійснюється за три місяці до дня закінчення визначеного строку, якщо інше не встановлено рішенням регуляторного органу, який прийняв цей акт, але не пізніше дня закінчення визначеного строку. Періодичні відстеження відповідно не здійснюються.

У розділах АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» розробником не визначено такий обов'язковий показник результативності регуляторного акту як розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, що не відповідає вимогам пункту 10 Методики.

Звертаємо увагу, що для показників результативності, які визначаються у числовій та/або монетарній формі, наводяться їх прогнозні значення та одиниця виміру.

II. Щодо Проекту 6

Проектом передбачається затвердити Правила благоустрою території населених пунктів Аджамської сільської ради, забезпечення в них чистоти та належного санітарного стану (далі – проект Правил).

Пунктом 44 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено, що виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання встановлення відповідно до законодавства правил з питань благоустрою території населеного пункту (далі – Правила), забезпечення в ньому чистоти і порядку, торгівлі на ринках, додержання тиші в громадських місцях, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність.

Частиною першою статті 34 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що Правила – нормативно-правовий акт, яким установлюються вимоги щодо благоустрою території населеного пункту. Правила розробляються на підставі Типових правил благоустрою території населеного пункту (далі – Типові правила) для всіх сіл, селищ, міст і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування. Типові правила розробляються та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства. Однак, на сьогоднішній день Типові правила не затверджено.

Також частинами другою та третьою статті 34 вказаного Закону встановлено, що Правила включають:

- 1) порядок здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою;
- 2) вимоги до впорядкування територій підприємств, установ, організацій;
- 3) вимоги до утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою - територіях загального користування;
- 4) вимоги до утримання будівель і споруд інженерного захисту території;
- 5) вимоги до санітарного очищення території;
- 6) розміри меж прилеглої до підприємств, установ та організацій території у числовому значенні;
- 7) порядок розміщення малих архітектурних форм;
- 8) порядок здійснення самоврядного контролю у сфері благоустрою населених пунктів;

9) інші вимоги, передбачені цим та іншими законами.

Правила не можуть передбачати обов'язок фізичних і юридичних осіб щодо отримання будь-яких дозволів, погоджень або інших документів дозвільного характеру, а також повноважень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, підприємств, установ, організацій, утворених такими органами, видавати зазначені документи.

Так, проект Правил включає:

- обов'язки відповідальних посадових осіб підприємств, установ, організацій, а також громадян;
- дії відповідальних посадових осіб підприємств, установ, організацій, а також громадян, що забороняються цими Правилами;
- права відповідальних посадових осіб підприємств, установ, організацій, а також громадян;
- відповідальність за порушення цих Правил.

Водночас положення проекту Правил не узгоджуються з вимогами чинного законодавства, зокрема, в наступному.

1. Зміст та наповненість проекту Правил не відповідає вимогам статті 34 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», а переважна більшість його положень носить декларативний характер.

Зокрема, у проекті Правил не передбачені наступні положення:

- вимоги щодо впорядкування територій підприємств, установ, організацій, а також утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою (територіях загального користування);
- розміри меж прилеглої до підприємств, установ та організацій території у числовому значенні;
- порядок розміщення малих архітектурних форм (в межах повноважень, наданих органам місцевого самоврядування) та інші.

Крім того, вимогами частини четвертої статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» встановлено, що власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної та комунальної власності, зобов'язаний забезпечити належне утримання прилеглої до тимчасової споруди території або може брати пайову участь в утриманні цього об'єкта благоустрою на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем.

Отже, у проекті Правил доцільно також передбачити вищезазначене положення Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

2. Окремі пункти проекту Правил містять неоднозначні вимоги для їх розуміння та засновані на суб'єктивній оцінці (наприклад, вимоги до естетичного вигляду), що може бути передумовою виникнення корупційних ризиків.

Також проект Правил містить нечіткі норми, наприклад, щодо дотримання порядків, які не визначені в них, а відповідні посилання на нормативно-правові акти, якими вони затверджені, у проекті Правил не наведені. Наприклад, пунктом 2.10 розділу II проекту Правил від посадових осіб та громадян вимагається дотримуватися порядку утримання та поведінки з домашніми та іншими тваринами (свійські тварини та птиця мають бути закритими в спеціально

відведених місцях домогосподарства), водночас посилання на нормативно-правий акт, яким визначено цей порядок, у проекті Правил відсутнє.

3. Відповідно до розділу II проекту Правил відповідальні посадові особи підприємств, установ, організацій, незалежно від форм власності, а також громадяни зобов'язані своєчасно і якісно усувати недоліки в утриманні території, будівель, споруд, обладнання, архітектурних малих форм, реклами і рекламоносіїв, елементів зовнішнього благоустрою (пункт 2.1), здійснювати постійний благоустрій і утримання власних, прилеглих та закріплених територій і об'єктів в належному санітарному стані і зовнішньому вигляді, своєчасно (за наявності відповідних дозволів) ремонтувати приміщення, фарбувати фасади будівель і споруд, оновлювати написи назв вулиць та номерних знаків на будинках, написи назв підприємств, установ, організацій тощо (пункт 2.2).

Натомість діючим законодавством у сфері дозвільної системи не передбачена видача дозволів на ремонт приміщень, фарбування фасадів будівель і споруд (*за виключенням надання дозволів на проведення робіт на пам'ятках місцевого значення (крім пам'яток археології), їхніх територіях та в зонах охорони, на щойно виявлених об'єктах культурної спадщини*), оновлення написів назв підприємств, установ, організацій тощо.

4. Пунктом 2.2 розділ II проекту Правил також визначається, що санітарним днем встановлюється кожна п'ятниця тижня.

Наразі діючим законодавством України не визначено повноважень органів місцевого самоврядування щодо встановлення «санітарних днів» для суб'єктів підприємницької діяльності. Такі дні встановлюються суб'єктом господарювання самостійно відповідно до вимог державних санітарних норм та правил.

Враховуючи вищевикладене, проект Правил викладено у загальному вигляді без чітких та прозорих вимог до суб'єктів господарювання, та без врахування особливостей місцевої території.

Отже, Проект 6 не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив, та потребує доопрацювання з метою приведення його положень до вимог чинного законодавства України.

Щодо аналізу регуляторного впливу до Проекту 6 (далі – АРВ)

Наданий АРВ не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика).

У розділі I АРВ «Визначення проблеми» згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у кількісному (грошовому) вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив.

Водночас при визначенні проблем, які передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, розробник обмежився лише словесним описом, при цьому не наведено жодних даних у числовій формі, які б обґрунтовували їх наявність, масштаб та важливість, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери, на яких проблеми мають найбільший негативний вплив. Зазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми.

Пунктом 5 Методики встановлено, що при визначенні та оцінці усіх прийнятних альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання наводяться не менше ніж два можливих способи; оцінка кожного із способів; причини відмови від застосування альтернативних способів розв'язання проблеми; аргументи щодо переваги обраного способу.

У розділі III АРВ «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» визначаються альтернативи вирішення існуючої проблеми, однією з яких є залишення існуючої на даний момент ситуації без змін. Натомість в описі проблеми зазначено, що причинами та умовами виникнення визначених проблем є недостатнє регулювання відносин у сфері благоустрою, зокрема, відсутність чіткого нормативного регулювання прав та обов'язків суб'єктів благоустрою. Водночас подальше не встановлення Правил жодним чином не розв'язує проблему, а, отже, не може бути альтернативою вирішення існуючої проблеми.

При цьому, оцінка впливу кожної альтернативи для держави, громади та суб'єктів господарювання здійснено в описовій формі без наведення кількісних показників, що не дає можливості оцінити економічну доцільність кожного з обраних способів вирішення проблеми а, відповідно, і довести додержання розробником принципу збалансованості.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV АРВ «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу, об'єктивно не оцінено, наскільки обраний спосіб буде ефективним для вирішення проблеми.

Вищезазначене не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема, з принципами збалансованості – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів.

У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання, а саме, які організаційні заходи мають здійснити органи влади для впровадження цього акта, а також яким чином будуть діяти норми проекту рішення та якою прогнозується ситуація після набрання цим актом чинності.

В М-тесті, доданого до розділу VI АРВ, не наведено розрахунку бюджетних витрат як однієї із складових М-тесту.

Розрахунок «прямих» витрат суб'єктів малого та мікропідприємництва на встановлене регулювання складається з витрат на придбання обладнання

(1120,0 грн. на кожного суб'єкта). Однак, в АРВ не зазначено тип обладнання і як воно буде використовуватися.

Відсутність чітких норм та вимог до суб'єктів господарювання у Проекті 6 не дозволяє чітко визначити «прямі» витрати та адміністративні витрати суб'єктів малого та мікропідприємництва.

III. Щодо Експертних висновків

В Експертних висновках до Проектів 1-6 відсутня інформація щодо внесення вказаних проектів до плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів Аджамської сільської ради на 2017 рік (плану роботи Аджамської сільської ради), термінів проведення громадського обговорення проектів, аналізу проблем та наслідків від реалізації зазначених регулювань, опису розглянутих альтернатив тощо, що не дозволяє проаналізувати дотримання розробником такого принципу державної регуляторної політики як передбачуваність – послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам з підготовки проектів регуляторних актів, що дозволяє суб'єктам господарювання здійснювати планування їхньої діяльності.

Підсумовуючи вищенаведене, пропонуємо привести проекти рішень Аджамської сільської ради Кіровоградського району Кіровоградської області «Про встановлення єдиного податку», «Про встановлення податку на майно в частині плати за землю», «Про встановлення податку на майно, в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки», «Про встановлення туристичного збору», «Про встановлення збору для місць паркування транспортних засобів», «Про затвердження Правил благоустрою території населених пунктів Аджамської сільської ради, забезпечення в них чистоти та належного санітарного стану» у відповідність до вимог чинного законодавства України згідно з наданими пропозиціями, а їх аналізи регуляторного впливу – у відповідність до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2014 № 308 зі змінам від 16.12.2015 № 1151, з метою всебічного обґрунтування необхідності впровадження даних регуляторних актів та відповідності їх принципам державної регуляторної політики.

Про результати розгляду цього листа просимо проінформувати Державну регуляторну службу України у встановленому законодавством порядку.

**Голова Державної регуляторної
Служби України**

К.М. Ляпіна